

Кимлар рўза тутмаса жоиз?

15:59 / 24.04.2016 4169

Бир биродарим рўза тутди, орада бир кун касал бўлиб қолди ва шу куни рўза тута олмади. Шу тута олмаган рўзаси сабаблими ёки сабабсизми? Яна, иложи бўлса, рўза қайси пайтда сабабли ва сабабсиз бўлиши ва унинг ҳар бирига неча кундан тутиб бериш лозимлигини айтиб берсангиз.

ЖАВОБ: Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳийм

Рўза тутмаслик «сабабли» эмас, узрли бўлади.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, рўза тутишга узрли бўлганлар қўйидагилар:

- 1) ўта қари кишилар.
- 2) ҳомиладор аёллар.
- 3) эмизикли аёллар.
- 4) мусофиirlар.
- 5) bemorlar.

Уламоларимиз яна қўйидаги тоифаларни ҳам узрлиларга қўшишган:

6. Очлик ва чанқоқ оқибатида ҳолдан тойғанлар.

Ўта қаттиқ очлик ёки чанқоқ оқибатида ҳалок бўлиш даражасига келган, ақлига ёки бирор аъзосига хавф туғилган киши ҳам рўза тутишдан узрли ҳисобланади. У ҳам кейин қазосини тутиб беради. Чунки, Аллоҳ таоло: «Ва ўзингизни ҳалокатга отманг», деган.

7. Мажбурланган шахс.

Бирорни ўлдириш ёки аъзоларидан бирини ишдан чиқариш или таҳдид солиб рўзасини очишга мажбурланса, у ҳам узрли ҳисобланади. Қазосини кейин тутиб беради. Аёл кишини мажбурлаб, зўрлик или номусига тегилса, рўзаси очилади ва қазосини тутиб беради.

Ибн Аббос розияллоҳу анхұмодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, Аллоҳ менинг умматимдан хатони, унүтишни ва мажбур қилинган нарсани кечиргандир», – дедилар».

Ибн Можа ривоят қилған.

Бир одамга бошқалар күч билан мажбуrlаb гуноҳ ишни қилдирса, мажбуrlанған одамга гуноҳ бўлмайди. Мажbur қилувчилар эса қаттиқ гуноҳкор бўладилар. Мажbur қилиб рўзасини очтириш, намоз ўқитмаслик, динга қарши гапларни айттириш ва бошқалар шунга киради.

Шу билан бирга, мажбуrlаш мажbur қилинаётган одамнинг жонига ёки бирор аъзосига таҳдид солиши шарт. Бундан паст даражадаги мажburlash гуноҳ ишни қилаверишга йўл очмайди. Фақат ўлим хавфи ёки танасидаги аъзоларидан бирининг йўқ бўлиши, майиб бўлиши хавфигина шаръий эътибордаги мажburlash ҳисобланади.

8. Машаққатли касб эгаси.

Агар касбини тарқ қилса, куни ўтмайдиган бўлса-ю, рўза тутса, касбини қила олмай қолса, узрли ҳисобланади. Бу тоифага нонвой, темирчи ва кон ишчилари кабилар мисол бўлади. Улар саҳарликни қилиб рўзани ният қиладилар. Иш давомида ҳоллари чатоқ бўлиб қолса, рўзани очиб, кейин қазосини тутишади.

Аммо, улар ушбу касбларидан бошқа йўл билан ёки ишни камайтириш орқали тирикчилик ўtkазиб туришлари мумкин бўлса, шунингдек, ишдан таътил олишга имконлари бўлса, узрли ҳисобланмайдилар. Валлоҳу аъlam.